

ZLOKALIZOWANIE GROBU FRANCISZKA HERBICHA (1791–1865) NA CMENTARZU RAKOWICKIM W KRAKOWIE

Locating the grave of Franciszek (Franz) Herbich (1791–1865) at the Rakowicki Cemetery in Cracow (Kraków, Poland)

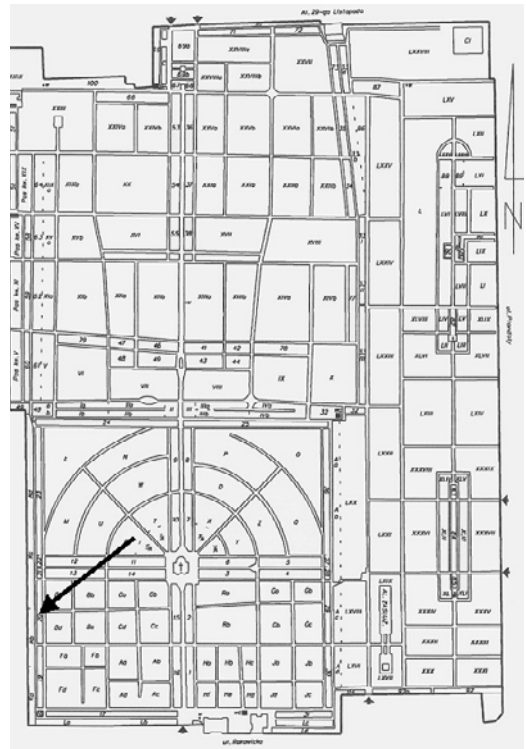
Franciszek (Franz) Herbich urodził się w roku 1791 w Wiedniu. Od 1809 roku był wojskowym felczerem, a po ukończeniu Akademii Józefińskiej – lekarzem wojskowym. Uczestnicząc w wojnach napoleońskich miał okazję zapoznać się z florą Bawarii, Wirtembergii, Badenii, Szwajcarii i wschodniej Francji (m.in. Alzacji). W latach 1820–1824 stacjonował wraz z pułkiem piechoty w różnych miastach Włoch (najdłużej w Neapolu). Od roku 1825 aż do śmierci (1865) mieszkał w Galicji, m.in. w latach 1834–1845 stacjonował w Czerniowcach na Bukowinie. W 1845 roku przeszedł na emeryturę, a w 1856 przeniósł się na stałe do Krakowa.

W czasie licznych podróży służbowych dobrze poznał Galicję. Z wyjątkiem okolic Tarnopola botanizował częściej lub rzadziej we wszystkich pozostałych obwodach galicyjskich. Kilkakrotnie wchodził na najwyższe szczyty Tatr i Spisza. Dokonał m.in. pierwszego znanego wejścia na Giewont. Jako pierwszy zwrócił uwagę na bogactwo flory dolin tatrzańskich Kościeliska i Zakopanego. Badał Pieniny, Karpaty Stanisławowskie (Gorgany), góry po obu stronach Dniestru, Czarnohorę, Pietrosul (najwyższy szczyt Gór Rodniańskich w Karpatach Wschodnich), a nawet Dolinę Ojcowską (leżącą na północ od Krakowa, ówczesnie w granicach Królestwa Kongresowego czyli *de facto* Cesarstwa Rosyjskiego) (Köhler 2009).

Pod koniec życia szczególne zasługi położył w organizacji badań przyrodniczych w Galicji. W roku 1863 zgłosił Towarzystwu Naukowemu Krakowskiemu pomysł utworzenia Galicyjskiego Towarzystwa Fizjograficznego. Propozycję

ponowił w 1865 roku, a Towarzystwo Naukowe Krakowskie w ślad za nią, jeszcze w tym samym roku, zorganizowało Komisję Fizjograficzną, która w następnych dziesięcioleciach zasłużyła się prowadzeniem badań przyrodniczych początkowo Galicji, a następnie całej Polski (Köhler 2002). Herbich zmarł 29 IX 1865 roku w Krakowie, w kamienicy przy ul. Floriańskiej nr 336. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Dotychczas położenie grobu Herbicha nie było znane. Opracowanie *Botanicy na Cmentarzu Rakowickim* (Mirek 2010) także nie zawiera na ten temat informacji. Dzięki danym uzyskanym

Ryc. 1. Położenie grobu na Cmentarzu Rakowickim.

Fig. 1. Location of F. Herbich's grave at the Rakowicki Cemetery, Kraków, Poland.

Ryc. 2. Grób, w którym pochowany jest Franciszek Herbich (fot. P. Köhler).

Fig. 2. The grave, where Franz Herbich is buried (photo P. Köhler).

w Archiwum Zarządu Cmentarzy Komunalnych w Krakowie wiadomo, że Franciszek Herbich został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w grobie ziemnym (obecnie jest to pas 20 po stronie południowej – Ryc. 1) należącym do rodziny swego zięcia Gustawa Hubricha (1815–1873), późniejszego prezydenta Sądu Krajowego w Krakowie. Miejsce pochówku wskazuje piaskowcowa czworoboczna stela nagrobna, na której brak jest, niestety, nazwiska Franciszka Herbicha (Ryc. 2). Z pewnością warto przywrócić informację o tym, że i botanik Franciszek Herbich jest w tym grobie pochowany, szczególnie że w 2015 roku przypada 150. rocznica śmierci tego przyrodnika.

LITERATURA

- KÖHLER P. 2002. Botanika w Towarzystwie Naukowym Krakowskim, Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności. Botany at the Academic Society of Cracow, Academy of Sciences and Letters and the Polish Academy of Sciences and Letters (1815–1952). *Studia i materiały do dziejów Polskiej Akademii Umiejętności*, 2. Polska Akademia Umiejętności, Kraków.
- KÖHLER P. 2009. Leksykon Botaników Polskich. Dictionary of Polish Botanists. 71. Franciszek (Franz) Herbich. *Wiadom. Bot.* **53**(1/2): 81–86.
- MIREK Z. 2010. Botanicy na Cmentarzu Rakowickim. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polskiej Akademii Nauk, Kraków.

Piotr KÖHLER